

מכון ון ליר בירושלים

THE VAN LEER JERUSALEM INSTITUTE

معهد فان لير في القدس

תנועות דתיות חדשות בישראל: הסיינטולוגיה

ספטמבר 2016

www.meida-center.org.il

כנסיית הסיינטולוגיה החלה את דרכה בשנות החמישים בארה"ב וצמחה מתוך 'הדיאנטיקה', תנועה פסיכותרפויטית פופולרית שפיתח הסופר ל. רון הבארד. כתביו של הבארד משמשים עד היום כבסיס הרעיוני והמקור לפרקטיקה של הכנסייה והוא מהווה אישיות נערצת ומרכזית בקרב הסיינטולוגים. מאז היווסדה התרחבה הכנסייה לכדי רשת מסועפת של ארגונים; חלקם ארגוני מטה בין-לאומיים האחראים על הובלת סדר היום הכנסייתי בעולם ואחרים ארגונים מקומיים מגוונים. נכון לשנת 2009, לכנסייה הסיינטולוגית היו כ-1000 סניפים ב-74 מדינות בעולם. מאז מותו של הבארד ב-1986, עומד בראש הכנסייה דיוויד מיסקביג' (Miscavige), מתלמידיו הקרובים.

עפ"י הסיינטולוגיה, האדם הוא למעשה ישות רוחנית המכונה 'תטן', המתגלגלת במחזורי חיים חוזרים ונשנים ומכוסה בדפוסי חשיבה, צלקות וטראומות שמונעות ממנה לבוא לידי ביטוי שלם. מטרת הפרקטיקה הסיינטולוגית, המכונה 'אודיטינג', היא לערוך ניקוי וטיהור רגשי של אותה ישות רוחנית, באופן שיאפשר לסיינטולוג להצליח בכל תחומי חייו וליהנות מבריאות גופנית ונפשית גם יחד. האודיטינג הוא מעין דיאלוג בין מתשאל ('אודיטור') ומתושאל והוא נעשה באמצעות מכשיר המכונה 'אי-מיטר' (E-meter), שהכנסייה מחזיקה בזכויות היוצרים בקשר אליו, כמו בקשר לרבות מהטכניקות שפיתח הבארד.

סולם ההתקדמות הרוחנית של הסיינטולוגים מכונה 'הגשר אל החופש המוחלט' וההכשרה אליו כולל דרגות משנה שונות, שאחת הבולטות שבהן היא 'קליר'. זוהי הדרגה המקסימלית שאליה ניתן להגיע בישראל, כאשר יתר ההכשרה מוצעת בחו"ל. למעט הפרקטיקה, הסיינטולוגיה איננה כוללת טקסים או מערך ליטורגי מסודר, ולמרות שהיא רואה בעצמה דת במלוא מובן המילה, היא איננה דורשת וויתור על דתיות אחרת – כך שאדם יכול לשמור על אמונותיו הדתיות הקודמות ובה בעת להפוך לסיינטולוג. נתיב הכשרה אפשרי נוסף הוא רכישת מקצוע האודיטור. בשני המקרים התהליך לוקח מספר

שנים ועלותו הכוללת היא כ-80,000 ₪. בישראל יש, בימינו, כ-165 אנשים שהגיעו לשלב 'קליר', וכ-75 אודיטורים מוסמכים.

הסיינטולוגיה פועלת ברחבי העולם במבנה היררכי מרובע: ארגוני הנהלה, שרובם באנגליה ובארה"ב, מפקחים על 'ארגונים אידאליים' של הסיינטולוגיה הפועלים במדינות שונות בעולם, ותחת הארגונים האידיאליים פעילים 'מרכזים' וכן 'קבוצות שדה' ו-'אודיטורים'. המרכזים וקבוצות השדה פועלים מול הכנסייה בשיטה של זכיינות בכל האמור בקניין הרוחני ביחס לתוכן, הסמלים, השיטות והטכנולוגיה של הכנסייה.

הסיינטולוגיה היא ללא ספק התנועה הדתית החדשה הפעילה ביותר מבחינה משפטית וביחס אליה התעצבו רבים מן התקדימים המשפטיים החשובים בעולם בתחום התנועות הדתיות החדשות. בכלל, מאז הקמתה הסיינטולוגיה היא יעד בולט לפעילותן של תנועות אנטי-כיתתיות ולטענות בדבר שטיפת מוח, ניצול כלכלי והתעללות פיסית ורגשית. טענות לגבי היעדר שקיפות ביחס למוסדותיה של הסיינטולוגיה ואופייה הריכוזי, הסודי והמסתגר, לצד סיקור נרחב של משברים משפחתיים של סלבריטאים ויוצאי הכנסייה, אינם תורמים ליחסי הציבור של הכנסייה ולפרופיל הציבורי שלה. מאידך גיסא, הסיינטולוגיה הוכרה רשמית כדת על-ידי כ-30 מדינות.

הסיינטולוגיה בישראל

הכנסייה החלה את פעילותה בארץ בשנות החמישים, אך היא פועלת באופן מוסדר רק מאז שנת 1976, שאז נפתח מרכז ראשון בתל-אביב. בעבר התרכזו הפעילות הסיינטולוגית בארץ במרכזים וקבוצות שדה שונות, אך בשנת 2012 נפתח "המרכז לסיינטולוגיה ישראל" ביפו; ארגון חדש ומפואר שהוקם במשכנו של תיאטרון 'אלהמברה' לשעבר. פתיחת הארגון היא חלק משינוי ארגוני רחב של הכנסייה, ששמה כעת דגש על 'ארגונים אידאליים' (כגון המרכז ביפו), העומדים בקשר ישיר עם הכנסייה העולמית ומספקים הכשרה והשתלמויות לקהל הרחב, לחברי הכנסייה, למרכזים ולקבוצות השדה השונות. בנוסף, מפעילה הסיינטולוגיה בארץ את העמותות 'מגן לזכויות אנוש', 'ישראל אומרת לא לסמים' ו'מאוחדים למען זכויות אדם'.

הארגון ביפו מעסיק כ-130 חברי צוות והוא בנוי במודל ארגוני המזכיר במהותו גוף עסקי (ראו פירוט ושמות מספר חברי הנהלה בגוף הדו"ח). הארגון מציע מגוון רחב של קורסים, אירועים ציבוריים ופעילויות תרבות, ורואה עצמו כמעניק 'שירותים' (כך גם בטרמינולוגיה הפנימית שלו) משלושה סוגים: שירותי מבוא הניתנים חינם, שירותים בסיסיים והכשרות מתקדמות שמטרתן היא להפוך לאודיטור, או להגיע לדרגת קליר באמצעות מפגשי אודיטינג מרובים, שני האחרונים בתשלום.

המאמצים הרבים שהושקעו בהקמת הארגון ביפו והעובדה שרבים מאנשי הצוות במרכזים וקבוצות שדה שונות עוברים בימים אלו מחדש הכשרות, וזאת בהתאם לדרישה שהכנסייה העולמית העבירה לכלל הסיינטולוגים בעולם, הביאה לירידה בנפח הפעילות ברבים מהמרכזים, כך במרכז 'דימור' בת"א ובמרכז שפעל בעבר בכרמיאל ונכון להיום איננו פעיל. מעבר לכך, פועלים כיום מרכז במושב זיתן, שתי קבוצות שדה בתל-אביב וכן אודיטורים במקומות שונים בארץ.

בשנת 2012 פרסם דני למברגר, סיינטולוג וותיק שעמד בראש "מרכז דרור" בחיפה מכתב שיוצא נגד הנהלת הכנסייה הסיינטולוגית. המכתב כלל טענות שונות נגד הכנסייה, בין היתר על רקע כלכלי וניהולי, וקרא לסיינטולוגים אחרים להצטרף אליו. למברגר וזוגתו התנתקו מן הכנסייה והקימו את 'עמותת הסיינטולוגים החופשיים בישראל', תוך שהם ממשיכים לפעול במרכז דרור (כמרכז נפרד שאינו כפוף עוד לכנסייה) ולדגול בתורתיו של הבארד.

בשונה מן המצב במקומות אחרים בעולם, הפרופיל התקשורת-ציבורי של הסיינטולוגיה (שממעטת להשתמש בישראל בשם 'כנסייה' מסיבות מובנות) נמוך יחסית. אמנם התנועה מופיעה ברשימת 'המרכז לנפגעי כתות' ומסווגת ככת, הופיעה בדו"ח ממשלתי (דו"ח "תעסה-גלזר") משנת 1987 והיא מדי פעם יעד להפגנות – אך אין להשוות זאת למידת החשיפה התקשורתית והמעורבות בליטיגציה של הארגון בחו"ל.

תוכן עניינים

1.....	מבוא ותקציר	1
1.....	כללי	1
2.....	הסיינטולוגיה בישראל	2
5.....	תנועות דתיות חדשות בישראל: הסיינטולוגיה	5
5.....	1. שם התנועה וארגוני משנה	5
6.....	2. היסטוריה	6
6.....	2.1 בעולם	6
8.....	2.2 בארץ	8
9.....	3. מצב בארץ כיום	9
16.....	4. אידאולוגיה ותיאולוגיה	16
18.....	4.1 המיתוס הקוסמוגני של זינו	18
20.....	5. פרקטיקה	20
20.....	6. פעילויות, שירותים ועלויות	20
21.....	6.1 שירותי מבוא חינם (ללא עלות)	21
21.....	6.2 שירותים בסיסיים	21
22.....	6.3 שירותים עיקריים	22
22.....	7. ביקורת נגד התנועה	22
22.....	7.1 פעילות אנטי-כיתתית	22
23.....	7.2 הליכים משפטיים ומעמדה הציבורי של התנועה	23
26.....	7.3 הטענות המרכזיות הנשמעות כנגד התנועה, בארץ ובעולם	26
27.....	ביבליוגרפיה	27
27.....	ספרות מחקרית על התנועה, בארץ ובעולם	27
27.....	רשימה ביבליוגרפית עליה מתבסס דו"ח זה	27
29.....	רשימת קישורים	29
29.....	אתרים של הסיינטולוגיה ושל ארגונים המזוהים עמה בארץ	29
30.....	אתרים של סיינטולוגים חופשיים	30
30.....	אתרים "לוחמניים" של מתנגדים לסיינטולוגיה	30
30.....	כתבות מהתקשורת הישראלית בשנים האחרונות	30
31.....	מדגם מייצג של כתבות בארה"ב	31
31.....	סרטים דוקומנטריים, וסרטוני מחאה נגד הכנסיה (מדגם מייצג)	31
31.....	סרטונים של הפגנות ומחאות של אנונימוס ישראל נגד הכנסייה בארץ	31

תנועות דתיות חדשות בישראל: הסיינטולוגיה

1. שם התנועה וארגוני משנה

ארגון הסיינטולוגיה נקרא, רשמית, "כנסיית הסיינטולוגיה" (Church of Scientology) וכך הוא מוכר בעולם מאז 1954. בשנים האחרונות הנטייה הרווחת במחקר ובתקשורת היא לקבל את המונח "כנסייה", שבעבר עורר מחלוקת. בישראל, בשל הרגישות של המונח והקונוטציה הנוצרית שלו, הסיינטולוגיה ממעטת להשתמש בו, וקוראת לעצמה "פילוסופיה רוחנית", "פילוסופיה דתית יישומית", "טכנולוגיה רוחנית", "המרכז לסיינטולוגיה", שהוא גם השם של הארגון החדש ביפו משנת 2012, או בפשטות "הסיינטולוגיה".

הכנסייה פועלת בעולם ואף בארץ מול מרכזים סיינטולוגיים הפועלים תחת חסותה בשיטת הזכינות (בעולם הם מכונים Missions) ונושאים שמות שונים. כמו-כן פועלות בעולם ובארץ "קבוצות שדה" המתפקדות כמעין קליניקות דיאנטיקה פרטיות – הפועלות גם כן כזכייניות, בהתאם לאישורים ורישיונות מאת הנהלת הכנסייה. הכנסייה היא בעלת הטכנולוגיה, זכויות היוצרים והקניין הרוחני ביחס לאי-מיטר (E-meter, ראו להלן), וכן הבעלים של הסימנים המסחריים, לרבות הלוגואים ומבחן האישיות Oxford Capacity Analysis™.

מעבר [לארגון המרכזי של הכנסייה בארץ](#), שמקום מושבו ביפו, פועל כיום מרכז "קליר סנטר" במושב זיתן, ובמידה פחותה, גם [מרכז "דימור"](#) בתל אביב, בה פועלות גם שתי קבוצות של הסיינטולוגיה. בעבר פעלו בישראל מרכזים נוספים, דוגמת "המרכז ללימודי דיאנטיקה וסיינטולוגיה" בכרמיאל, אך הם אינם פעילים נכון לכתיבת דו"ח זה. [מרכז "דורר"](#) בחיפה התנתק לאחרונה מן הכנסייה וכיום הוא פועל כמרכז של "סיינטולוגיים חופשיים". זוהי קטגוריה חדשה מן השנים האחרונות, המהווה שם כולל לסיינטולוגים שפרשו מן הכנסייה ומן המוסד בשל חילוקי דעות באשר לאופן ניהולו, אבל ממשיכים להחזיק באמונות ולקיים את הפרקטיקות ואת התרגול הסיינטולוגי (פירוט בהמשך).

המבנה הארגוני של הנהלת הכנסייה הוא כפול. הנהלת הכנסייה הרשמית, לה כפופים כלל הארגונים במדינות השונות, יושבת בלוס אנג'לס, ונקראת "כנסיית הסיינטולוגיה

הבינלאומית" (CSI). לצדה, ישנו מבנה רב-ענפי, מעין מודל כוורת של ארגוני-בת הרשומים כארגונים עצמאיים, בדרך כלל מלכ"רים, הפועלים בתיאום לניהול והובלה של סדר היום הכנסייתי. הארגונים אלו אינם יושבים בארץ, והמרכזיים שבהם הם ארגון ה-International Association of Scientologists (IAS), איגוד כל החברים בתנועה הסיינטולוגית העולמית שאחראי על ריכוז, על הגנה וקידום של התורה הסיינטולוגית בעולם, אך הוא איננו בעל סמכות ניהולית. הארגון יושב בסיינט היל, אסקס, אנגליה; ה-Religious Technology Center (RTC), ארגון שמטרתו היא אחזקת זכויות היוצרים על התוכן והסמלים המסחריים של הכנסייה הסיינטולוגית והענקת הרשיונות לזכיינים שמשמשים בתכנים וסמלים אלו. הארגון יושב בעיקר בלוס אנג'לס ובקליפורניה פלורידה; וארגונים ועמותות שונים המוקמים ברמה הבינלאומית והלאומית, דוגמת העמותות הישראליות "מגן לזכויות אנוש", המרכזת את הפעילות האנטי-פסיכיאטרית של הסיינטולוגיה בישראל וקיימת מאז שנת 1999; עמותת "ישראל אומרת לא לסמים" הפועלת לחינוך למניעת שימוש בסמים ואלכוהול מאז שנת 2009, בעיקר בעיר תל אביב; ועמותת "מאוחדים למען זכויות אדם" לקידום זכויות אדם בקהילה. בעבר הפעילה הסיינטולוגיה בישראל גם את מרכזי נרקונון (לשיקום מכורים לסמים) וקרימינון (לשיקום אסירים), אך שניהם אינם פעילים כיום.

בנוסף להנהלת הכנסייה הרשמית ולארגונים החצי-אוטונומיים הללו, מוסד חשוב נוסף הוא המסדר הדתי של הסיינטולוגיה, "הארגון הימי" (Sea Org), שחבריו עוברים גם הכשרה בעלת אופי צבאי-למחצה (עם סממנים צבאיים כגון מדים, הירארכיה, מסדרים וכיוצא בזה, ביטוי מועצם של אחד ממאפייני הכנסייה באופן כללי) ובו חברים הסיינטולוגים המחויבים ביותר לדרכי הכנסייה. חברי הארגון הימי הם המאיישים את התפקידים הבכירים בהנהלה של הסיינטולוגיה – לדוגמה, ב-CSI, ב-RTC וגם בתפקידים מסוימים בארגון הסיינטולוגי ביפו.

2. היסטוריה

2.1. בעולם

הכנסייה הסיינטולוגית העולמית צמחה מתוך "הדיאנטיקה", תנועה פסיכותרפויטית פופולרית בשנות ה-50 בארה"ב, שבראשה עמד ל. רון האברד, מפתח השיטה, מייסד התנועה וסופר מצליח. ב-1950 האברד פירסם את הספר "Dianetics: The Modern Science of Mental Health" שבמהרה הפך לרב מכר, עורר הדים רבים וגרם לקבוצות רבות להתכנס ברחבי ארה"ב כדי לתרגל את השיטה. הדיאנטיקה מבוססת על טכניקת ה-"אודיטינג", מעין שיחה מובנית בין מתשאל (אודיטור) ומתושאל שמטרתה לנקות את

המתושאל מדפוסי חשיבה וצלקות רגשיות שמונעות ממנו צמיחה בכל תחומי החיים, מבריאות גופנית ועד הצלחה ורווחה כלכלית. הנחת המוצא היא שחלק מתודעתו של אדם, המכונה "המיינד הריאקטיבי", משפיע על החיים של האינדיווידואל ללא ידיעתו, ובאמצעות תהליך האודיטינג ניתן לבטל השפעה לא מודעת זו ולהקנות לפרט שליטה בחייו.

כעבור שנה, ב-1951, האברד הכריז על לידתה של הסיינטולוגיה, עדיין לא כגוף או כנסייה דתית אלא (כאמור) כתנועה פסיכותרפויטית, אולם בשונה מן הדיאנטיקה, בסיינטולוגיה נוספו הנחות יסוד חדשות הנוגעות למרכיב הנשמה וגלגוליה. ב-1954 האברד רשם את הסיינטולוגיה ככנסייה - והכנסייה הסיינטולוגית הראשונה התכנסה בלוס-אנג'לס. כעבור חמש שנים, ב-1959, האברד העביר את המשרדים ואת הנהלת הכנסייה לאחוזת סיינט היל, באנגליה. ב-1966 הוא פרש מתפקידו כמנכ"ל הכנסייה והקדיש את זמנו להקמת ה-Sea Org. תחילה התמקמו חברי הארגון על אניות גדולות ולאחר מכן משגדלה הקבוצה הם התמקמו בפלורידה ומשם החלו להתרחב אל המרכזים העולמיים הנוספים. מ-1975 ועד מותו ב-1986 האברד הקדיש את מירב זמנו ומרצו לכתיבה ופרסום של חומרים על דיאנטיקה וסיינטולוגיה. מאז מותו, ובמידה מסוימת גם מאז שנת 1981, מנהל את הכנסייה דייוד מיסקביג' (Miscavige), שהיה מתלמידיו הקרובים. נכון ל-2009 לכנסייה הסיינטולוגית יש סך כולל של כ-1000 סניפים ומיסיונים (מקבוצות השדה ועד הארגונים הגדולים) ב-74 מדינות ברחבי העולם (Lewis, 2009).

מאז היווסדה הייתה הכנסייה מושא לביקורת חריפה ממספר כיוונים שונים, כגון התנועה האנטי כיתתית בארה"ב, בטענה שהיא מסוכנת ופועלת בעזרת שיטות של היפנוזה ושטיפת מח, ותוך הוצאת סכומי כסף גדולים מהחברים בה. ביקורת נוספת מגיעה מארגונים ואיגודים של פסיכולוגים ופסיכיאטרים, ובעיקר אלו האחרונים, שאת שיטותיהם – ובעיקר מתן תרופות פסיכיאטריות – הסיינטולוגיה מבקרת בחריפות. התנגדותם של איגודים אלה החלה עוד בימיו של האברד כשביקש מהם לבחון את שיטותיו הטיפוליות החדשות, דבר שהוביל להתקפות עליו ועל ארגונו (Lewis, 2009).

בשנים האחרונות, עקב סיקור נרחב של משברים משפחתיים ואישיים של שחקנים מהוליווד (בעיקר משפחת קרוז, בגלגוליה השונים, תחילה עם ניקול קידמן ולאחרונה עם קייטי הולמס) לצד עדויות וסיפורים של חברים שיצאו מן הכנסייה, הכנסייה זוכה ליחסי ציבור עגומים. בעוד שלכנסייה יש אתרי אינטרנט מכובדים ומרשימים, לעומתם הוקמו עשרות אתרי אינטרנט, בלוגים, כתבות חדשותיות, וסרטים דוקומנטריים שמציגים את פעילות הכנסייה באור בעייתי, תוך הצגת חשדות לניצול, הונאה והתעללות רגשית ופיסית. בכנסייה מכחישים האשמות אלו, אבל יחד עם זאת, בשל האופי הארגוני הריכוזי שלהם, הועלתה נגדם הטענה (גם בקרב חוקרים מן האקדמיה, Cowan, 2009) שלא כל מוסדותיהם ופעילותם מוצג בצורה שקופה ומלאה. בנוסף, הרושם מאז היווסדה הוא שהכנסייה נוטה לנקוט אמצעים משפטיים נגד המבקרים את פועלה ו/או את אמונותיה, ובשל הניסיון המשפטי שצברה היא אף התמחתה בסוגיות המשפטיות שבהן היא בדרך כלל עוסקת (Richardson, 2009). מבחינת הסוציולוגיה של המשפט היא עונה לקריטריונים של "Repeat Player", דהיינו שחקן חוזר שמופיע בבית המשפט באופן קבוע סביב אותן האשמות בהן הוא מתמחה עוד ועוד. ניסיון משפטי זה משרת את הכנסייה במידה לא מבוטלת של הצלחה משפטית גם כשהיא בצד של ספסל הנאשמים. ללא ספק, הסיינטולוגיה היא התנועה הדתית החדשה הפעילה ביותר מבחינה משפטית במאה ה-20 וה-21 (שם, שם).

2.2. בארץ

משיחות עם נציגי ה-"משרד לעניינים מיוחדים" (המשרד האחראי על ענייני חוץ וקשרי קהילה) של ארגון הסיינטולוגיה בישראל, עלה כי הסיינטולוגיה פעילה בישראל מאז תחילת שנות החמישים והחלה בקבוצה בבאר-שבע ולאחר מכן בתל-אביב. כארגון מוסדר, הסיינטולוגיה פועלת בארץ מאז 1976, עם פתיחתו של "מרכז שלום" בתל-אביב, שהפך לאחר מכן ל"מרכז לסיינטולוגיה ישראל". ב-21 לאוגוסט 2012, המרכז לסיינטולוגיה פתח את שערי ביתו החדש בתיאטרון אלהמברה ביפו, שעבר עבודות שימור ושיפוץ משמעותיות. הארגון ביפו הוא ביטוי מקומי למגמה כללית של פתיחת מרכזים גדולים ומפוארים המכונים "ארגונים אידיאליים" (Ideal Orgs), שמושקעים בהם סכומי כסף חסרי תקדים בהיסטוריה של הכנסייה. מהלך זה מגיע במקביל לעדכון מערכי ההדרכה של הסיינטולוגיה, דבר שדרש ממרכזי הכנסייה השונים לשלוח את כלל המדריכים בהם להשתלמויות בארץ ובחו"ל, ובהתאם, צימצם את נפח הפעילות לקהל הרחב במרכזים אלו. לכן, המרכז בכרמיאל ומרכז "דימור" בתל אביב אינם מציעים בימים אלו הדרכות לציבור הרחב כיוון שכלל המדריכים בהם נמצאים בהשתלמויות בעצמם.

מדיניות ה"ארגונים האידיאליים" נתנה עדיפות ברורה לארגונים על פני מרכזים וקבוצות שדה, במיוחד כיוון שאנשי צוות בארגונים קיבלו אפשרות ללמוד את העדכונים האחרונים של תורת הסיינטולוגיה (המכונים, בשפת הכנסייה, "עידן הזהב שלב 2") לפני שחרורם לציבור, וזאת בכדי שיוכלו להעבירה לשאר הסיינטולוגים בארצותיהם השונות עם שחרורה, בעוד שאודיטורי שדה ומרכזי סיינטולוגיה הורשו ללמוד אותם רק לאחר שחרורם הרשמי. מכאן נוצר מצב בו אודיטורים נדרשו לעבור מחדש הכשרות רבות או שהזכיון שלהם נלקח. הדבר הביא לפרישת חלק מהאודיטורים מפעילות, בעוד שאודיטורים אחרים (הפועלים עצמאית או במסגרת אחת הקבוצות או המרכזים) עוברים כעת ההכשרה החדשה ובינתיים מספקים שירותים חלקיים או מעבירים את לקוחותיהם לארגון ביפו.

לאחרונה חל פיצול בין אחד המרכזים, מרכז "דרור" בחיפה, לבין הכנסייה. מרכז דרור מוגדר מעתה כמרכז של סיינטולוגים חופשיים, שאינם קשורים לכנסייה הסיינטולוגית אבל נאמנים לתורה ולכתבים של האברד. על כך בהמשך.

3. מצב בארץ כיום

3.1. הנהגה

ארגון הסיינטולוגיה ביפו מחולק לשתי משמרות של חברי צוות המכונות "ארגון יום" ו-"ארגון ערב". בשתי המשמרות יחד כ-130 חברי צוות, המתחלקים שווה בשווה בין המשמרות. חברי ההנהלה הבכירים במשמרות אלו הם:

מנכ"ל הארגון: ארגון יום: דודו בורשטיין; ארגון ערב: גיא כהן.

סמנכ"ל הארגון לשירות ותמורה: בתחומי אחריותו השירות שהארגון מספק לציבור ומרכז תלונות מהציבור על איכות השירות. ארגון יום: אפרת ארצי.

מזכ"ל הארגון: בתחומי אחריותו כספים, נכסים וצידוד; בקרת האיכות של השירות ותיקון ושיפור שלו (השירות העיקרי של הארגון – אודיטינג למצב של קליר והכשרה של אודיטורים – ראו בהמשך); והכשרת חברי צוות. ארגון יום: רמית נוריאלי; ארגון ערב: קובי ליס.

מזכ"ל משרד התקשורת של האברד: בתחומי אחריותו כח אדם, התנהלות של חברי הצוות והקהילה ותקשורת פנים וחץ-ארגונית; רישום של הציבור לשירותים עיקריים, הפצת המגזין של הארגון לכל הקהילה והתיקיה המרכזית. ארגון יום: אודליה גורן; ארגון ערב: שלמה רייף.

"שליח המייסד": אחראי על שמירת התקן של איכות השירות ושמירה על התנהלות הארגון בנאמנות מלאה למכתבי המדיניות של רון האברד. ארגון יום + ערב: איריס מוכתרי.

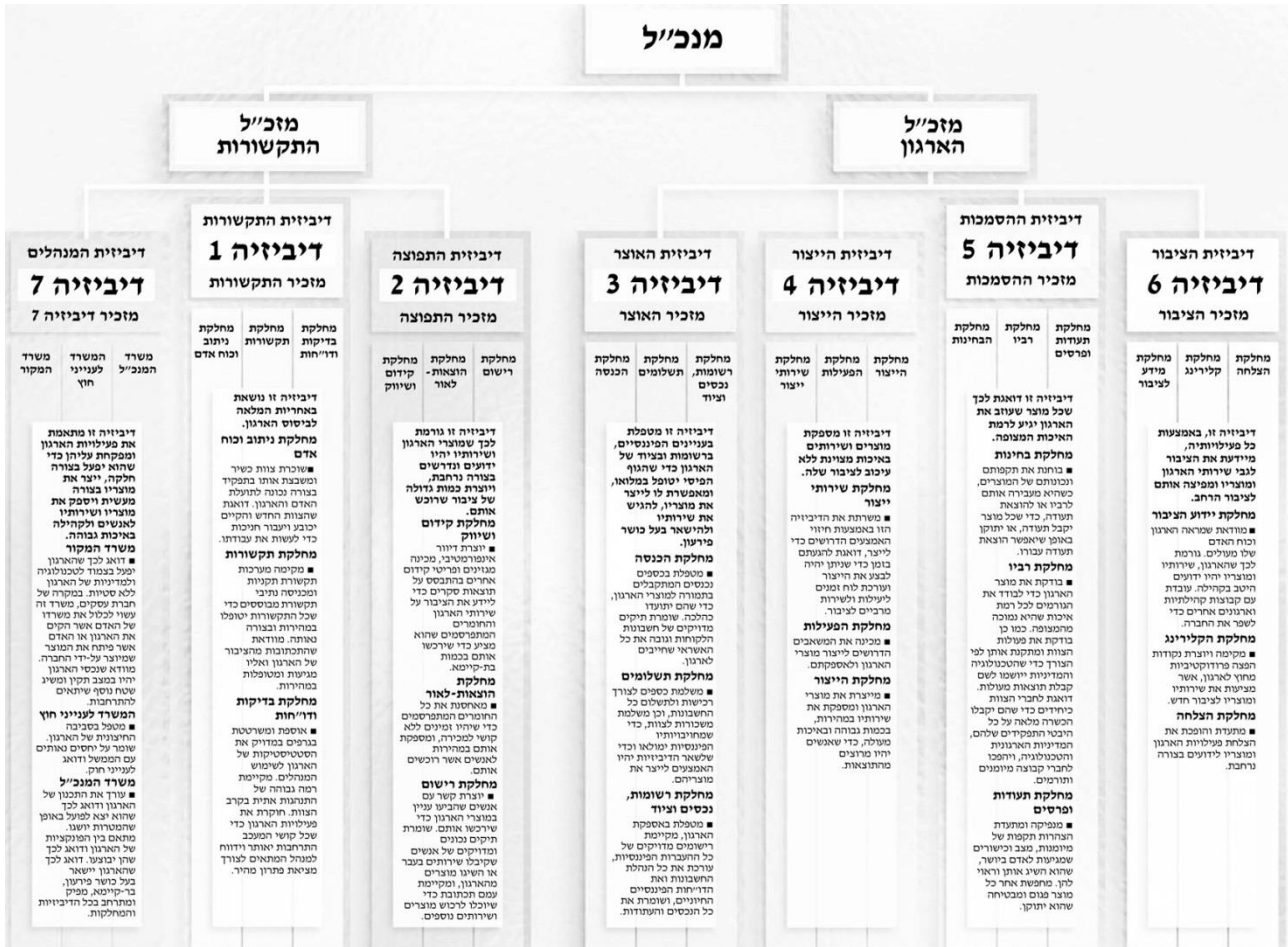
בנוסף, לפי נציגי כנסיית הסיינטולוגיה, יש בישראל כשבעה או שמונה חברי Sea Org שמקדישים את כל זמנם לכנסייה הסיינטולוגית, והם בעלי תפקידים ניהוליים בכירים בארגון בישראל. סמכותם בארגון הישראלי היא כשל מנכ"ל הארגון בישראל, אולם הם אינם מתערבים בניהול השוטף אלא אחראים לפונקציות שונות (כלפי הכנסייה העולמית) ומנהלים פרויקטים שונים.

3.2 מבנה ארגוני

כאמור, המבנה הארגוני של הסיינטולוגיה מבוסס על משנתו הארגונית של האברד. הארגון בישראל כפוף ישירות לכנסייה בחו"ל, והמרכזים פועלים במקביל אל מול הארגון בישראל ואל מול הכנסייה בחו"ל. המרכזים, כזכור, אינם שייכים לכנסייה אלא עובדים אתה במודל של זכיינות: הם רשאים להשתמש בטכנולוגיה הרוחנית של הכנסייה כדי להפיץ כך את בשורתה.

בדומה לשאר ארגוני הסיינטולוגיה בעולם הארגון בישראל בנוי במודל המזכיר חברה עסקית, ומחולק לשבע דיביזיות: ציבור, הסמכות, ייצור, אוצר, תפוצה, תקשורת ומנהלים. כל דיביזיה מחולקת, בתורה, לשלוש מחלקות (המשתנות מדיביזיה לדיביזיה). להלן תרשים המבנה הארגוני (המכונה "לוח התארגנות") של הארגון בישראל.

בטרמינולוגיה של ארגון הסיינטולוגיה, ההבדל בין "ארגון", "מרכז" ו"קבוצה/אודיטור" הוא ברמת השירות שיש להם רישיון לספק: "ארגון" יכול להביא אנשים עד ל-"קליר" בצד של האודיטינג ולהכשיר אודיטורים עד רמה 5 (ראה להלן), לכן הוא נקרא "ארגון רמה 5". כאמור, יש בארץ ארגון אחד: המרכז לסיינטולוגיה ישראל ביפו. "מרכז" יכול להביא אנשים עד לתהליך אחד לפני "תהליך הוודאות של הקליר" בהתאם להכשרה של האודיטורים שלו ולהעביר קורסים שונים. "קבוצת שדה" יכולים לתת אודיטינג ושירותים אחד-על-אחד "אודיטור שדה" או "קבוצת שדה" יכולים לתת אודיטינג ושירותים אחד-על-אחד בהתאם להכשרה שלהם, ובמילים אחרות, קבוצות שדה מתפקדות יותר כקליניקות פרטיות של אנשים שרכשו הסמכה באודיטינג ומציעים אותו כטיפול.

כאמור, הארגון ביפו מכונה ארגון רמה 5 וככה הוא מוסמך להביא סיינטולוגים עד הדרגה של "קליר" (clear), שהיא הדרגה החמישית שבגשר ("הגשר לחופש המוחלט", סולם ההתקדמות הרוחנית של הסיינטולוגים) – וזאת בעיקר באמצעות אודיטינג. מי שמסיים דרגה זו ומוכרז כקליר מקבל הזמנה אישית ורשמית מהנהלת הכנסייה העולמית להגיע לאחד מן הארגונים המתקדמים בעולם ולהמשיך שם את הכשרתו הסיינטולוגית בתור OT (Operating Thetan), וראו סעיף "אידיאולוגיה ותיאולוגיה". בארגונים המתקדמים אפשר להגיע להסמכה של 5OT, ולאחר מכן בפלאג (Flag) שבפלורידה מקבלים הסמכה של 7OT. את הדרגה הגבוהה ביותר הניתנת להשגה כיום – 8OT – רוכשים בשיט באנייה בלב ים, המתפקדת כמרכז סיינטולוגי בפני עצמו, וקשורה מבחינה מסורתית לראשית ארגון ה-Sea Org, שפעל על גבי אניות לפני שהתמקם בפלורידה. יתר השלבים, עד 15OT, עדיין לא פורסמו והם שמורים בכספת. בישראל אפוא, אפשר להגיע עד דרגת קליר, ולשם המשך ההכשרה יש לנסוע לחו"ל.

בארה"ב ישנם ארגונים או סניפים המיועדים למפורסמים והמכונים Celebrity Center, וזאת בהתאם למשנתו של האברד על פיה אח"מים מספקים יחסי ציבור טובים ולחשיבות שייחס למקומם של אמנים בחברה.

כרגע פעיל בהדרכות בישראל מרכז אחד, "קליר סנטר" במושב זיתן, וכן שתי קבוצות בתל-אביב ששמן AC Auditors Group ו"קבוצת יליזרוב". מעבר לכך ישנם 14 אודיטורים שכל אחד מהם נותן שירות באופן עצמאי ("אודיטור שדה"), כמעט כולם באיזור המרכז, מיעוטם בצפון הארץ. לארגון ביפו יש גם 25 אודיטורים חברי צוות שנותנים אודיטינג לציבור. נכון ליוני 2016 גם למדו בארגון 75 סטודנטים במסלול ההכשרה להיות אודיטורים.

בנוסף לאלו, בארץ ישנם שני מרכזים הנמצאים במצב של פעילות מצומצמת. הראשון הוא "המרכז ללימודי דיאנטיקה וסיינטולוגיה" בכרמיאל, שחבריו נמצאים כרגע בתהליכי הכשרה ולכן המרכז איננו פעיל. השני הוא מרכז סיינטולוגיה ליוצרי תרבות דימור רוטשילד, הידוע בשמו המקוצר "דימור" והוקם בשנת 1987 על ידי שולי ומורדי בוקאי. ליד מרכז "דימור" פועלת גם [הוצאת ספרים](#) ייעודית להדפסה והפצה של ספריו של האברד. מרכז דימור היה פעיל לאורך השנים במבצעי שיווק ויחסי ציבור שמטרתם הפצת תורתו (וספריו, ובעיקר "דיאנטיקה: המדע המודרני של בריאות הנפש") של האברד, דוגמת ייבוא אוטובוס קומתיים ולהקת ג'ז מלונדון לישראל והכנסת ספריו של האברד לספריות ברחבי הארץ. לפני הקמת הארגון ביפו היה מרכז "דימור" פעיל ומוכר מאוד, עם מחזור של 2 מיליון ₪ ו-24 אנשי צוות בשנת 2003. עם המעבר של הכנסייה העולמית למדיניות של ארגונים אידיאליים התמקדו המאמצים, הן של הכנסייה העולמית, הן של כלל הסיינטולוגים בישראל, והן של אנשי מרכז "דימור" בהקמת הארגון

ביפו, והפעילות ב"דימור" התדלדלה. כרגע, בדומה למצב במרכזים סיינטולוגיים רבים ברחבי העולם, חלק מחברי הצוות של מרכז "דימור" עברו לארגון ביפו, וחלק עוברים את ההכשרה החדשה על מנת להפעיל מחדש את המרכז בעתיד. בינתיים מתקיימת חלק מהפעילות של המרכז [בפייסבוק](#).

בישראל פועלת גם "מכללת האברד למנהל", המתפקדת עצמאית תחת הרשת של Hubbard College ואינה קשורה רשמית לארגון, כמו גם יועצים עסקיים, אף הם עצמאיים, שהם חלק מרשת WISE – בשני המקרים, תוך שימוש בשיטות הניהול של האברד.

3.3. פיצול

בשנת 2012 פרסם סיינטולוג ישראלי בשם דני למברגר, שעומד בראש הסניף החיפאי המכונה "[מרכז דרור](#)", [מכתב לכל הסיינטולוגים בישראל](#) שקורא להם לנקוט עמדה פעילה נגד הנהלת הסיינטולוגיה העולמית לאור הכשל הערכי וההחלטות הגרועות שהתקבלו, לטענתו, בניהול הכנסייה (Lewis, 2014). כוונתו הייתה בעיקר לפרויקט ה"ארגונים האידאליים" שהוא רואה כבזבזני מאוד, ולהחלשת כוחם של הארגונים המדינתיים והמרכזים הסיינטולוגיים השונים במקביל לעליה בריכוזיות ובניהול ישיר של אלו על-ידי ההנהלה הבינלאומית. למברגר ואשתו התפצלו מן הכנסייה והקימו את "עמותת הסיינטולוגים החופשיים בישראל". העמותה קמה, לדבריהם, כדי לקיים אורח חיים סיינטולוגי, לקדם את מטרות הארגון והטמעתו בחברה הישראלית ובמרחב הציבורי שלה מחוץ לממסד הכנסייתי של הסיינטולוגיה, מתוך רצון "להיות נאמנים למקור ולתורה של האברד, שהכנסייה מעוותת". מרכז דרור עובד כעת כארגון עצמאי לגמרי וקורא לאחרים לעשות כמותו. החוקר ג'יימס לואיס מציין כי מבחינת הטרמינולוגיה הסוציולוגית הסיינטולוגים החופשיים אינם "כופרים" או "מומרים" אלא "פורשים" (disaffiliated), דהיינו מתנתקים מן המוסד במובן הארגוני אבל נאמנים לתורה של האברד (Lewis, 2009).

את מכתבו ביסס למברגר, לדבריו, על "כתבי הקודש" הסיינטולוגיים (ספריו של ל.ר.ה.) וטען שההתנהלות של הממסד הסיינטולוגי סותרת את העקרונות שלימד האברד. למברגר וחבריו שהצטרפו אליו הוכרזו על ידי הכנסייה כ"אישויות מדכאות", מושג

סיינטולוגי שמתייחס אל אנשים שיש לנתק עימם מגע כי התקשורת איתם מטרפדת את ההתקדמות הרוחנית של הסיינטולוג במעלה הגשר. למברגר ופורשים אחרים ביקשו לייחס את הסטטוס הזה (אישיות מדכאת) לדיוויד מיסקביג' בעצמו, מנהיג הכנסייה הסיינטולוגית הנוכחי.

3.4 נתונים מספריים

הסיינטולוגיה עצמה טוענת שהיא הדת עם שיעורי הצמיחה הגבוהים והמהירים ביותר בעולם, עם עשרות אלפי מצטרפים מדי שנה. המחקר האקדמי חולק על נתונים אלו, וטוען שהתנועה נמצאת במגמת צמצום בשנים האחרונות (Lewis, 2009). חלק מהפער נובע מכך שהכנסייה נוטה לכלול בנתונים אלה את כלל האנשים שרכשו שירות כלשהו בתשלום (דוגמת ספר או פגישת אודיטינג), גם אם אינם ממשיכים בתהליך.

הנתונים הבאים התקבלו מאת נציגי כנסיית הסיינטולוגיה בישראל, ונאספו החל מתחילת הפעילות הרשמית של הכנסייה בשנת 1976. הערות מחברי דו"ח זה לגבי הנתונים מופיעות בסוגריים מרובעים.

- כ-40,000 ישראלים קנו ספרים וקורסים של סיינטולוגיה מאז תחילת הפעילות המתועדת (1976). [נועד מאות אלפי חוברות חולקו בציבור, למשל חוברת "הדרך אל האושר", שבשל היקפי ההפצה שלה משרד החינוך הוציא חוזר מנכ"ל האוסר על קבלתה ועל השימוש בה בבית הספר, ראה "רשימת קישורים" בסוף הדו"ח.]
- כ-11,000 ישראלים השתתפו בקורסים בסיסיים לשיפור חיים בארגון לסיינטולוגיה (קורסים של 15-30 שעות המתמקדים בשיפור מצבים בתחומים ספציפיים כגון עליות ומורדות בחיים, שלמות אישית, תקשורת בין-אישית, זוגיות, וכו').
- 2,247 המשיכו להכשרה מקצועית (קורסים מקצועיים של אודיטור יועץ רוחני של הסיינטולוגיה) או לקבלת אודיטינג מקצועי (בדרך למצב של "Clear") [כלומר מחויבים לסיינטולוגיה כדרך חיים].
- נכון ליוני 2016 בישראל ישנם 70 קלירים ו-90 Operating Thetans.
- נכון לסוף 2014 בישראל היו 73 אודיטורים שסיימו את המערך המלא של ההכשרה כאודיטור וקיבלו הסמכה של יועץ רוחני מקצועי של הסיינטולוגיה (הכשרה זו לקחה שנתיים-שלוש בעבר והחל מדצמבר 2013 עברה שינוי מהותי וכיום לוקחת פחות משנה). כאמור, האודיטורים פועלים כיום בארגון שביפו, במרכז בזיתן ובשתי הקבוצות בתל אביב. בנוסף, נכון ליוני 2016 ישנם 75 אודיטורים בהכשרה בארגון שביפו.

- כמעט חצי מהקלירים וה-OTs בישראל הגיעו לרמות אלו מאז שנת 2010, וכל שנה ישנם יותר אנשים שמגיעים למצב של קליר מהשנה שלפני כן (שנת 2013 – 29; 2012 – 24; 2011 – 17; 2010 – 11).
- נכון לשנת 2014 היו 1,210 חברי קהילה שנמצאו על נתיב ההכשרה או נתיב האודיטינג של הסיינטולוגיה במרכז לסיינטולוגיה ישראל ועומדים בקשר פחות או יותר קבוע עם המרכז.
- הנתון לעיל אינו כולל כ-500 אנשים כל שנה ש"באים והולכים" – עושים קורסים בסיסיים לשיפור חיים בארגון ביפו וממשיכים בדרכם.
- כ-300 אנשים מקבלים שירות בארגון ביפו כל שבוע. כחצי מתוכם משתנים משבוע לשבוע.
- נכון ליוני 2016, כ-125 איש מתקדמים באופן פעיל בארגון לקראת מעמד של קליר ("פריקלירים"); וכמאה לומדים בחדר הקורסים העיקריים. [דהיינו, שתי קבוצות אלו נמצאות בתהליך הכשרה משמעותי יותר בתוך הארגון].
- בארגון ביפו מתקיימות בממוצע שתי הרצאות בשבוע הפתוחות לקהל הרחב. מאז פתיחתו בשנת 2012 השתתפו בהרצאות אלו כ-3,500 איש. בארגון גם מתקיימות פעילויות תרבות (שירה, אופרה, ג'אז ועוד), שמאז 2012 השתתפו בהן כ-40,000 איש.

3.5 פרופיל חברי התנועה (רקע, מצב סוציו-אקונומי וכדומה)

לכנסייה אין פרטים אודות הרקע והמצב הסוציו-אקונומי של חברי התנועה. לדברי נציג מהמשרד לעניינים מיוחדים של התנועה (ראו לעיל), "יש לנו את הכול, חתך שמשקף את החברה הישראלית, גם נהגי מוניות, גם אנשי עסקים, גם אנשי אקדמיה וגם סטודנטים, לא תמצא משהו שיגיד שיש כאן מישהו יותר מהשאר". יש לציין שטענה זו מנוגדת לטענות המקובלות במחקר, המראות שברוב סניפי הסיינטולוגיה בעולם יש ייצוג יתר למעמד הבינוני (Lewis 2009).

3.6 קשרים עם סניפים אחרים בעולם

המרכז לסיינטולוגיה בישראל מקיים קשרים עם סניפים אחרים בעולם מעצם תפקידו כארגון רמה 5. המרכז כפוף ישירות, במלים אחרות, לכנסיית הסיינטולוגיה הראשית.

4. אידאולוגיה ותיאולוגיה

באופן כללי הסיינטולוגים לא מגדירים את עצמם כדת רגילה ככל הדתות, אלא כ"סוג חדש של דת" (ציטוט מתוך האתר הראשי) שמתאימה לעולם המודרני. מתוקף ה"חדשנות" הזו אין צורך בהמרה אל תוך הכנסייה הסיינטולוגית ואפשר לשמור על הזהות הדתית הקודמת (או כל זהות דתית שתהיה) לצד הזהות הסיינטולוגית (לדוגמה, יהודי סיינטולוג).

תפיסת העולם שעל פיה האמונה והפרקטיקה הסיינטולוגים מתארגנים היא שהאדם הוא ישות רוחנית המכונה תטן (Thetan), מעין מקבילה למושג הנשמה, והיא חיה במחזורים של גלגולי נשמות חוזרים ונשנים. התטן מכוסה בדפוסי חשיבה וטראומות רגשיות שתוקעות אותו מלהתנהל בצורה נכונה, מצב הבא לידי ביטוי בתכונות אופי שליליות, בבריאות גופנית ירודה, בהתמכרויות למיניהן, בכישורי תקשורת מקולקלים, לקויות למידה, חוסר יכולת לניהול זמנים ולהשגת מטרות ויעדים, אי שביעות רצון מהחיים, וכיוצא בזה. זאת ועוד: מכיוון שרוב בני האדם על פני כדור הארץ חיים את אורח החיים המעוות הנ"ל, המציאות נראית כפי שהיא נראית: פשע, סמים, שחיתות, לצד הבנה מאוד צרה של יכולות האדם ואפשרויות התודעה שלו להשפיע ולעצב את המציאות.

מטרת הסיינטולוגיה, בהתאם, היא לנקות את התטן, לשחרר אותו באמצעות הטכנולוגיה הרוחנית שהאברד, כך נטען, גילה, חקר ופיתח. לאחר שהתטן נוקה, הוא מוכרז כקליר (Clear), ולאחר מכן לומד את ההתנהלות הנכונה בעולם בתור תטן פועל, Operating Thetan, ובקיצור – OT. בסופו של התהליך, האדם אמור לעבור תהליך של עליית מדרגה לעל-אדם בעל כוחות פלאיים. ה-OT ברמה הממומשת שלו יכול להשפיע על המציאות סביבו, במעין השפעה "מאגית" לכל דבר, דהיינו לעצב את המציאות

בהתאם לרצונותיו עם סיוע של הטכנולוגיה הרוחנית.¹ מצב הקליר הוא מקביל למושג ההארה, והמטרה המוצהרת של הכנסייה היא to clear the planet.

הפרקטיקה המרכזית שמהווה את ציר העבודה הסיינטולוגית היא האודיטינג, תהליך טיהור גופני רגשי ותודעתי שנועד להביא את הסיינטולוג אל "עבר החופש המוחלט". זאת עושה הסיינטולוג באמצעות הכשרה כאודיטור מורשה המסייע לאחרים, או דרך תהליך שהוא עובר אל דרגת הקליר, הכולל מפגשי אודיטינג רבים עם אודיטורים (שני מסלולים מקבילים). במרכז העבודה הסיינטולוגית ישנו "הגשר" (The Bridge to Total Freedom), שמתאר את ההתקדמות בדרגות משלבי הטיהור הראשוניים (כושר, סאונה, התנקות בעזרת ויטמינים ומינרלים ועוד) ועד לשלבים הגבוהים ביותר, שחלקם טרם פורסמו ושמורים בכספת; וזאת לצד המסלול האפשרי הנוסף של שלבי ההכשרה כאודיטור.

מלבד האודיטינג, אין לסיינטולוגיה טקסים ו/או מערך ליטורגי של תפילות או מדיטציות. ישנם מועדים קבועים של התכנסות קהילתית המיועדים מדי שנה לציון תאריכים חשובים כגון יום הולדתו של האברד, יום היווסדות הכנסייה, יום היווסדות איגוד הסיינטולוגים וכיוצא באלה. לצד זאת הכנסייה מציינת ימים בינלאומיים של האו"ם כגון יום השלום הבינלאומי, בהם היא מתחברת לתכנים הקשורים לאותו יום ספציפי ומדגישה את הפעילות של הכנסייה שנעשית בתחומים אלה. ביום השלום הבינלאומי של 2014 נכח אחד ממחברי דו"ח זה בפעילות כזו בארגון הסיינטולוגי ביפו. למיטב

---

¹ מבחינה זו זוהי אידיאולוגיה שאפשר להבין אותה במונחים פוסט-הומניסטים או טראנס-הומניסטים, על אחר כמה וכמה כאשר מביאים בחשבון את המאפיינים הטכנולוגיים שלה, בין אם באופן בו הטכנולוגיה משולבת בשדה הסמנטי של השפה הסיינטולוגית (clear, למשל) ובין אם בשימוש בטכנולוגיה כגון ה-E-meter והשימוש במאגר נתונים שבשנים האחרונות הכנסייה מפתחת ושאליו היא שואפת להעלות את כל קבצי הקלטות האודיטינג של כל חברי הכנסייה כדי לגבות את התהליכים במקרה של קסטרופה גלובאלית כגון מלחמת עולם או שואה גרעינית (Bainbridge, 2009).

הבנתו כצופה משתתף, מטרת המפגש היתה לכנס את הסיינטולוגים, אבל גם לגייס חברים חדשים, להודיע הודעות על הישגי הכנסייה ובאופן כללי לטפח את הזהות ואת הקשר לכנסייה. באירוע השתתפו דרוזים, מוסלמים, נוצרים ויהודים מרחבי ישראל והגדה המערבית והועברו בו הרצאות וסקירות על אודות פעילותה של הכנסייה.

באירועים הסיינטולוגים השונים ההיבט הפולחני כמעט ואינו קיים, ככל שאנו מתייחסים אל תיאולוגיה כדוקטרינה דתית. מארק הדלי, חבר לשעבר ב-Sea Org, אשר עזב את הכנסייה והתפרסם בעקבות ספרו "Blown for Good" (2009), [התראיון לתכנית הרדיו](#) "Surviving Scientology", המוקדשת לביקורת על פעילות הכנסייה, וטען שההיבט העסקי נוכח מאוד באירועים שהסיינטולוגיה עורכת לחבריה, וכי כמעט תמיד ישנו מוצר שמשווק בהם.

לעומת זאת, קיים פולחן של מייסד הכנסייה, כגון הצבת פסלי ברונזה בדמותו על במות הארגונים (מחוייב על פי התקנון), צילומיו העצומים המהדרים את מרכזי הארגון וספרות הגיוגרפית. כמו-כן, בכל ארגון סיינטולוגיה בעולם ישנו דגם של המשרד של האברד עם התאמות עיצוביות לפי המדינה, שמטרתם בחייו הייתה לאפשר לו לעבוד בכל מקום שיבחר, ולאחר מותו הם מסמלים את נאמנות הארגונים המדינתיים לכתביו וחזונו.

4.1. המיתוס הקוסמוגני של זינו

לסיינטולוגיה יש גם מיתוס קוסמולוגי-קוסמוגני שמתאר את מקורם של בני האדם. חשוב לציין שהכנסייה עצמה איננה מכירה באף אחת מן הגרסאות המוכרות של הסיפור, ואת הגרסה ה"אמיתית" (לדבריה) היא שומרת אך ורק לשלבים המתקדמים שבהם הסיינטולוג יכול להיחשף אל המידע האזוטרי הזה. להלן פירוט קצר של המיתוס ועוד לפני כן כמה הערות מקדימות:

בשימוע משפטי משנת 1982 בפלורידה המכונה The Scientology Hearings, שהתקיים בעקבות פשיטה של ה-FBI משרדי הכנסייה והחרמת החומרים שלה שהצביעו, לטענת התביעה, על עבירות רבות במסגרת ניהול הכנסייה, אחת העדות חשפה שסיפור המיתוס הוא חלק מדרגת ההכשרה של OT3, ובו לראשונה הסיינטולוג נחשף לסיפור. מייצגי הכנסייה בשימוע המשפטי הצהירו שהם מכירים במוזרותו ושסור ללמוד אותו או להתוודע אליו בטרם עת, אחרת עלול להתרחש מצב של freewheeling, מושג סיינטולוגי שמתאר מצב של נסיגה מן התהליך ההתפתחותי על פי המדד הכנסייתי (במילים אחרות התדרדרות לאחור בגשר). זאת ועוד, מצב כזה עלול להביא את הסיינטולוג למצב של בלבול חמור, חוסר תאבון ובסופו של דבר, לטענת הכנסייה, אף למוות. ההסבר ה"מדעי" של הסיינטולוגיה לכך הוא שהמערכת האנושית

מתוכנתת (ע"י זינו, וראו להלן) להרוג את האדם שמגלה את מצבו ורק בהדרכתה הנכונה של הכנסייה ניתן לנטרל את המנגנון הזה.

[בראיון של מיסקביג'](#) לרשת ABC בפברואר 1992 ([כאן נמצא תמלול](#) הכתבה כולה) – אחד הראשונים והאחרונים שנתן אי-פעם – הוא מסרב להכיר בלגיטימיות של הקלטה בה נשמע האברד מספר את המיתוס האמור, ורומז שמצד אחד מדובר בעניין שקשור לסיפור בריאת היקום, אך מצד שני, אלמנטים ניכרים בהקלטה לא מוכרים לו ואינם חלק מהאמונה הסיינטולוגית.

ישנן עדויות רבות על סיינטולוגים שעזבו את הכנסייה כשנחשפו לסיפור ה"מגוחך", לטענתם (כך, למשל, טען התסריטאי ההוליווד פול האגיס בסרט התיעודי Going Clear משנת 2015), בשל כך הכנסייה מקפידה להדגיש שחשיפה מוקדמת שלו מסכנת את תהליך ההתפתחות של האדם על ה"גשר".

על פי המיתוס הסיינטולוגי, בני האדם הם שילוב של מספר ישויות: תטן, ישות גנטית, וגוף חומרי. התטנים היו ישויות חופשיות שחיו לפני מיליארדי שנים, עוד לפני שהעולם נוצר. הן לא היו מוגבלות בזמן ובמרחב, והן היו כל-יכולות וכל-יודעות, ללא גוף. הן אלו שבראו את העולמות, כולל את העולם בו אנחנו חיים. בשלב מסוים, לפני כ-75 מיליון שנים, עוד לפני שכדור הארץ נברא, שלטה בקונפדרציה הגלקטית ישות רוחנית בשם זינו (Xenu), ובשל צפיפות אוכלוסין גלקטית הוא לכד כמות של ישויות והטיס אותן לתוך הרי געש גדולים שאותם הפציץ. ההפצצות חיסלו את הישויות אבל לא את הנשמות שלהן, כלומר הן שרדו כתטנים. אלא שקודם לכן זינו שתל בתטנים מעין מנגנון גנטי שגורם להם להשתכפל בצורת בני אדם ומכפיף אותם להתנהגויות א-נורמאליות כגון סטיות מיניות. לכן האדם צריך להתעורר ממצבו זה להבין ולהכיר בהוויתו האמיתית ובהיותו תטן, להשתחרר מן הקליפות בהן הוא שרוי, ולבסוף לחזור ולשוב להיות תטן פועל כפי שהוא היה לפני מיליוני שנים. בשלב OD3, הסיינטולוג לומד להסיר את השתלים שהשתלו בו על ידי זינו.

לעומת ההסברים שנפוצים ברשת, רובם בעלי אופי מזלזל וביקורתי, אחד האתרים שמזוהה עם הכנסייה [מציג את מיתוס הבריאה](#) בצורה אמפטית יותר:

"The founder, L. Ron Hubbard (1911-86), renews the thesis of primordial spirits. He asserts that before the birth of the universe, spirits existed, which he calls *thetans*. They were non-material, massless beings without temporal limits, occupying no space, omniscient, omnipotent, indestructible, immortal and capable of creating anything. These intangible beings, along with the Supreme Being, created the universe. In doing so, they got caught in their own trap and got stuck in their creation—and especially in Man—i.e., in matter, energy, space and time (MEST, the physical universe), even forgetting that they were the creators. Thus they lost their power and omniscience and became vulnerable human beings. Since that time, they have returned, life after life, inhabiting different bodies. Today, thetans have forgotten their true spiritual identity and believe they are human bodies. Hence, Man has a spiritual origin: he is altogether a body, a mind and a thetan."

5. פרקטיקה

הפרקטיקה המרכזית של הסיינטולוגיה היא תהליך האודיטינג, שעובר כחוט השני לאורך כל שלבי ההתקדמות על הגשר. את האודיטינג מקיימים בעזרת מכשיר האי-מיטר, פטנט רשום של הכנסייה שהאברד פיתח, שמבוסס על טכנולוגיה פשוטה של גלאי חשמל. האי-מיטר (Electro psycho-meter), לדברי נציג הסיינטולוגיה, "מודד את הפסיכה בעזרת חשמל, כלומר מודד שינוי מנטלי בעזרת חשמל". השימוש באי-מיטר באודיטינג מאפשר, לטענת הכנסייה, לאודיטור לראות מתי המתושאל מרגיש מתח, סביב שאלות מסוימות או בהעלאה של זכרון לא נעים, ושיטת העבודה אמורה לסייע לו להשתחרר מן המתחים הללו. במפגש אודיטינג יושבים אל מול אודיטור, שהוא זה ששואל את השאלות, ובאמצעות מדידות האי-מיטר מבצעים מעין מיפוי של ההתנסויות של האדם, כמו גם גלגולים קודמים, וזאת במטרה להתנקות ולהגיע למצב של קליר. כל מפגש כזה מתועד, ולטענת הכנסייה, תיעוד זה נשמר בצורה סודית ומטרתו לשמש את הסיינטולוג המתלמד ואת האודיטור שלו בלבד.

פרקטיקה נוספת שהכנסייה מדגישה, לטענתה, היא הערך והיישום בפועל של ההתנדבות הקהילתית.

6. פעילויות, שירותים ועלויות

המונח המשמש את התנועה לפעולותיה (אלו שבתשלום ואלו שלא) הוא "שירות", ומבחינה זו הטרמינולוגיה לקוחה מעולם העסקים.

השירותים אותם מספקת הכנסייה משתייכים לשלוש קטגוריות – שירותי מבוא חנים, שירותים בסיסיים ושירותים עיקריים. להלן מידע אודות כל אחת מן הקטגוריות, לרבות עלויות, כפי שנמסר ע"י כנסיית הסיינטולוגיה.

6.1. שירותי מבוא חנים (ללא עלות)

הרצאות וסמינרים הנערכים כל שבוע בארגון ביפו ופתוחים לקהל הרחב. ספרייה הפתוחה לכל מי שמעוניין ללמוד סיינטולוגיה וכוללת ספרות, הרצאות ועוד. עזרה 'אחד על אחד' במקרה של מצוקה או צורך בהכוונה באמצעות כלי הסיינטולוגיה – לשירות זה ניתן לפנות דרך אתר עולמי של "יועצים רוחניים מתנדבים" המקשר את הפונה אל אדם ספציפי.

19 קורסים מקוונים בנושאים כגון תקשורת, הגורם לדיכוי, שלמות אישית, נישואים, גידול ילדים, ארגון, כלים למקום העבודה, פתרון קונפליקטים וכו', עם מדריכים שבדקים את ביצועי התלמיד ומחזירים תשובות וציונים.

6.2. שירותים בסיסיים

קורסים לשיפור חיים: מגוון קורסים בעלות 220 ₪ וכן קורס תקשורת שעלותו 437 ₪, הנערכים ב-'חדר הקורסים הבסיסיים' בארגון ביפו. הקורסים עוסקים בנושאים דומים לקורסים און ליין, אך כוללים יותר חומרי לימוד ולמידה תחת פיקוח של מפקח קורסים. בנוסף מוצע קורס פרונטלי ללמידת יעילות אישית ב-221 ₪ וקורס בסיסי של למידה עבור כ-600 ₪. עלויות אלו כוללות את חומרי הלימוד.

אודיטינג בסיסי: בעלות של כ-100-150 ₪ לשעה (כולל אודיטינג דיאנטיקה ואודיטינג בסיסי של סיינטולוגיה ללא אי-מיטר). את השירות הזה ניתן לרכוש ב'גושים' של שעות (חמש שעות או 36 שעות).

סמינר דיאנטיקה: משך הסמינר יומיים, כולל ארוחות. הוא כולל יום תיאוריה ויום שבו התלמידים נותנים אודיטינג אחד לשני תחת פיקוח על בסיס מה שלמדו. העלות היא 349 ₪.

קורס אודיטור דיאנטיקה: משך הקורס חודש-חודשיים ועלותו כ-1000 ₪.

6.3. שירותים עיקריים

הכשרה של אודיטורים מקצועיים של סיינטולוגיה: סדרה של 11 קורסים מקיפים הכוללים הכשרה אינטנסיבית, תיאורטית ומעשית ונמשכים כשנה, בעלות של 55,000 ₪. לכך יש להוסיף את עלות חומרי הלימוד ב-7,100 ₪, ורכישת אי-מיטר (בלעדיו לא ניתן להציע שירותי אודיטינג) בעלות של 23,000 ₪. העלות הכוללת על מנת להפוך לאודיטור היא, אם כך, 85,100 ₪.

מסלול לקליר (בעיקר באמצעות ביצוע מפגשי אודיטינג רבים) הכולל:

- תהליך טיהור: חמש שעות ביום, כשלושה שבועות – 6,250 ₪.
- Rundown ההישרדות: תהליכי אודיטינג בקו-אודיט (מתן אודיטינג בזוגות תחת פיקוח, ממוצע של כ-150 שעות לכל תלמיד) – 6,250 ₪.
- שארית האודיטינג עד לקליר, כ-170 שעות שמקבלים מאודיטור מקצועי, בעלות של 375 ₪ לשעה.

דהינו, עלותו של סך המסלול לקליר היא כ-76,250 ₪.

7. ביקורת נגד התנועה

7.1. פעילות אנטי-כיתתית

את כלל הפעילות האנטי כיתתית נגד הסיינטולוגיה ברמה העולמית אין אפשרות להקיף במסגרת דו"ח כזה. נציין באופן כללי שמיום היוולדה הכנסייה היוותה מושא לביקורת אנטי כיתתית כשטענו כלפיה שהיא מכונה משומנת לשאיבת כספים, מפרקת משפחות, עוסקת בשטיפת מוח (חלק מהטענות מדברות על תהליך האודיטינג עצמו כטכניקה של היפנוזה ושטיפת מוח) ושוללת מחבריה זכויות אדם בסיסיות כשהיא מתעללת בהם רגשית ופיסית. מידע זה מגיע בדרך כלל מעדויות של פורשים מהכנסייה, וחלק מן העדויות הללו ניתנו במסגרת עדות בבית משפט בתביעות נגד הכנסייה (ראו פירוט בסעיף הבא). על כל אלו אפשר למצוא חומרים רבים ברשת, בין אם בכתבות חדשותיות, סרטים דוקומנטריים, בלוגים, פודקסטים, כמו גם בספרות עיונית, חלקה גם מחקרית, שנכתבה נגד הכנסייה (ראו רשימת קישורים בסוף הדו"ח).

לטענת אנשי הסיינטולוגיה, מעבר לכך שכל מסורת חדשה מושכת אש וביקורת כי היא מאיימת על הסדר ההגמוני (כגון בכנסייה הנוצרית בראשית דרכה), ישנו גם ההיבט ההפוך, של תופעה מוכרת שבה אנשים שיוצאים או פורשים מקבוצות דתיות נוטים

להכפיש אותן ולקחת מקרים שיש בהם גרעין של אמת, ולהעצים אותם לידי משהו שנדמה נורא משהוא באמת. הכנסייה אף מדגישה שרובן המכריע הטענות מולה נבחנו בבתי משפט שונים ונמצאו שקריות.

בארץ, באופן כללי, הפעילות של הכנסייה מושכת פחות אש בשיח הציבורי. נושא הכתות בישראל אמנם עולה מדי פעם לכותרות, אבל באופן יחסי לעולם, נראה שהסינטולוגיה תופסת פחות נפח בפעילות האנטי-כיתתית. מדי פעם ישנה כתבה חדשותית או עיתונאית על הפעילות של הכנסייה בארץ (ראו להלן), ובאתר המרכז לנפגעי כתות [מופיעות עדויות](#) של אנשים הטוענים שהם נפגעו מפעילות הכנסייה בישראל. אולם נראה כי יחסית לעולם, המקרים והתלונות בארץ מצומצמים. בראש [האתר של המרכז לנפגעי כתות](#) מופיעים ציטוטים של האברד, ולפי מרכז זה הסינטולוגיה היא אחת הכתות שיש לגביה הכי הרבה תלונות בארץ, אלא שטענה זו אינה מגובה בראיות כלשהן באתר.

אחד הארגונים האקטיביסטים שלקח על עצמו להתנגד לפעילות הכנסייה וקיים כנגדה פעילות מחאתית שוטפת הוא ארגון אנונימוס. ראו ברשימת הקישורים מחאות והפגנות שאנונימוס ארגן ותיעדו.

בדו"ח הוועדה הבין-משרדית לבדיקת נושא הכתות בישראל ("דו"ח תעסה-גלזר") משנת 1987 [מוקדש פרק לסינטולוגיה](#).

7.2. הליכים משפטיים ומעמדה הציבורי של התנועה

באופן כללי הכנסייה מבלה שעות רבות באולמי בית המשפט בעולם כולו, כך שכמה מהתקדימים המשפטיים הקשורים לכתות בעולם קשורים לסינטולוגיה. בנוסף עמדה פעילות הכנסייה לנגד עיניהן של וועדות שונות ועלתה לא אחת לדיון ציבורי, בין היתר בשאלה עד כמה יש להכיר בה כדת. להלן מספר דוגמאות מן העולם:

ארה"ב

743 F. Supp. 713 (N. Dist. Cal. 1990)

בסוגיית שטיפת המוח כהגנה משפטית, התקדים המשמעותי ביותר הוא מארצות הברית, מסוף שנות ה-80, שמאז שהוכרע טענות של נאשמים לפיהן ביצעו מעשים פליליים מכיוון שהיו תחת השפעת שליטה מוחית או שטיפת מוח של הקבוצה אליה השתייכו נדחות על ידי בתי המשפט בארה"ב. הפרשה המרכזית בה נדחתה טענה זו הייתה פרשת Fishman v. United States בה חבר סיינטולוגיה לשעבר, אשר הואשם בהונאת דואר, טען ששטיפת מוח על ידי הסיינטולוגיה הובילה אותו להפר את החוק.

איטליה

בשנות השמונים הסיינטולוגיה לא קיבלה הכרה רשמית כדת באיטליה, ומנהיגה של התנועה במילאנו הואשם בהונאת מסים. לאחר שנים של מאבקים משפטיים בית המשפט העליון האיטלקי זיכה את המנהיג ממילאנו מההאשמות, וכיום התנועה מוכרת כדת באיטליה.

בריטניה

עד לשנת 1980 בריטניה מנעה הגירה של סיינטולוגים אליה לצרכי עבודה. החרם הוסר לאחר ביקורת פרלמנטרית. בשנת 1999 ועדת ארגוני החסד הבריטית סירבה לרשום את הסיינטולוגיה כארגון חסד, משום שהיא לא דת לצורך חוקי ארגוני החסד הבריטיים.² בהחלטה משנת 2013, קבע בית המשפט העליון בבריטניה שהסיינטולוגיה היא אכן דת.

באופן כללי, הסיינטולוגיה נבדקה ע"י וועדות פרלמנטריות במדינות נוספות, כגון גרמניה, דנמרק, צרפת וישראל ורוסיה – כאשר בזו האחרונה, המדינה מסרבת לרשום את הסיינטולוגיה כדת עד היום. למרות פסיקה של בית המשפט האירופי לזכויות אדם כנגד רוסיה בנושא זה, רוסיה עומדת בסירובה.

---

² Nathalie Luca, *Is There A Unique French Policy of Cults?*, in REGULATING RELIGION – CASE STUDIES FROM AROUND THE GLOBE 53 (James T. Richardson ed., 2004)

ישראל

בישראל אותרו שני תיקים משפטיים משמעותיים בלבד. בראשון עובד לשעבר תבע את כנסיית הסיינטולוגיה, ובשני בית ספר המקושר לסיינטולוגיה תבע את משרד החינוך.

ת"פ (ת"א) 33626-02-12 מדינת ישראל נ' המרכז לסיינטולוגיה ישראל בע"מ
(22.4.14)

המרכז לסיינטולוגיה ונושא משרה בו הואשמו בגין עבירה לכאורה של כספים שנוכו ממשכורות העובדים לצורך פנסיה לקופת הפנסיה, בניגוד לחוק הגנת השכר. הנאשמים ביקשו מבית הדין להורות על ביטול כתב האישום אשר הוגש נגדם ממספר סיבות: פגם או פסול בכתב האישום, העובדות המתוארות בכתב האישום אינו מהוות עבירה, טענת זוטי דברים והגנה מן הצדק. אחת מטענותיהם של הנאשמים הייתה של אכיפה בררנית, לאור מספר כתבי האישום שהוגשו בגין העבירה המיוחסת לנאשמים, הגשת כתב אישום חלף הטלת עיצום כספי, אי העמדה לדין בגין עבירות חמורות מהעבירות המיוחסות להם ורדיפה פוליטית דתית של הנאשמים על רקע דת, מצפון והשקפת עולם. עוד טענו הנאשמים שכתב האישום מכיל מונחים כגון "מרכז רוחני" ו"חברי צוות", שיש בהם כדי ליצור דעה מוקדמת ומשוחדית. בית הדין הורה למדינה לצמצם את גבולותיו של כתב האישום, וייעץ למדינה לשוב ולשקול את עמדתה ביחס לניהולו של ההליך כהליך פלילי. באשר לטענותיהם של הנאשמים לגבי האכיפה הבררנית וניסוח כתב האישום, בית הדין קבע שמדובר בטענות ללא ביסוס, וממילא "חזקה על המותב שישב בתיק זה, שיידע לברור את התבן מן המוץ ולא יבסס את החלטותיו על שימוש בטרמינולוגיה כזו או אחרת."

עתמ (ת"א) 1294/01 בית הספר עתיד ו-32 אח' נ' משרד החינוך

פסק הדין דן בכוונת משרד החינוך לסגור את בית הספר (מוכר ובלתי רשמי) שלכאורה לא עמד בכל הדרישות הפדגוגיות שביקש משרד החינוך לכפות עליו. בית הספר, לטענת העותרים, הוקם מתוך אכזבה ממערכת החינוך הרגילה ומתוך מטרה ליתן כבוד לילד כאינדיבידואל ועל מנת שבית הספר יתן מענה הומני לילדים, אף אם הם "בעייתיים". חלק מהמורים עוסקים בבית הספר בסיינטולוגיה. בית המשפט מגדיר את

המצב כהתנגשות בין האוטונומיה של ההורים בחינוך ילדיהם לבין זכותו וחובתו של משרד החינוך לדאוג לחינוכם של הילדים. עפ"י בית המשפט, אמנם קיימת פגיעה בחינוכם של הילדים הלומדים בבית הספר בשל כך שרמתו אינה מספקת והדרישות הפדגוגיות אינן מתקיימות במידה נאותה. אולם, הפגיעה אינה ברמה המצדיקה התערבות בהחלטותיהם של הוריהם של הילדים הלומדים בבית הספר. אין מדובר במפגע חינוכי או בנזק חמור מבחינה פדגוגית. בנוסף, במהלך שלוש שנות קיומו חלה התקדמות רבה בתפקודו של בית הספר.

7.3. הטענות המרכזיות הנשמעות כנגד התנועה, בארץ ובעולם

הטענות נגד הכנסייה הוזכרו לעיל לאורך הדו"ח. באופן כללי אפשר לצמצם אותן ל-5 טענות מרכזיות, ששבות ועולות בווריאציות שונות.

1. טענות בדבר עצם ההגדרה של הארגון כדת, שעל פיהן הסיינטולוגיה היא עסק או הונאה כלכלית במסווה של דת או פילוסופיה רוחנית (Beit-Hallahmi 2003).
2. טענות בדבר פירוק משפחות.
3. טענות בדבר שטיפת מח.
4. טענות בדבר פגיעה בזכויות אדם במסגרת האכיפה האתית הפנימית של הארגון.
5. טענות בדבר בריונות ואגרסיביות משפטית כלפי מי שמתבטאים נגד הכנסייה (טענת ה-Fair game, לפיה עוד מימיו של האברד מי שנחשב אויב של הכנסייה נתבע ע"י הכנסייה שוב ושוב).

ספרות מחקרית על התנועה, בארץ ובעולם

- Bainbridge, W. S. (1987). Science and Religion: The Case of Scientology. *The Future of New Religious Movements* (ed. David G. Bomley & Phillip E. Hammond), chapter 5, pp 59-79.
- Horwitz, P. (1997). Scientology in Court: A Comparative Analysis and Some Thoughts on Selected Issues in Law and Religion. *DePaul Law Review* (Vol. 47), 85-154.
- Lewis, J. R. (Ed.). (2009). *Scientology*. Oxford: Oxford University Press.
- Malko, G. (1970). *Scientology: The Now religion*. New York: Delacorte Press.
- Melton, J. G. (2000). *The Church of Scientology (Studies in Contemporary Religions, series Vol. 1)* Signature Books in Cooperation with CESNUR (Center for Studies on New Religions).
- Urban, H. (2011). *The Church of Scientology: A History of a New Religion*. Princeton: Princeton University Press.
- Wallis, R. (1975). Scientology: Therapeutic Cult to Religious Sect. *Sociology* 9 (1), 89-100.

רשימה ביבליוגרפית עליה מתבסס דו"ח זה

- Atack, J. (2003). The Total Freedom Trap: Scientology, Dianetics and Ron L. Hubbard, Retrieved from <https://www.cs.cmu.edu/~dst/Fishman/atack-freedom-trap.html>, May 2016.
- Bainbridge, W. S. (2009). The Cultural Context of Scientology. In Lewis, J.R (ed.), *Scientology*, Oxford: Oxford University Press, pp 35-51.

- Behar, R. (1991). „Scientology: The Thriving Cult of Greed and Power “. *Time Magazine: May, 6*. Retrieved from: <http://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,972865,00.html>, May 2016.
- Beit-Hallahmi, B. (2003). Scientology: Religion or Racket? *Marburg Journal of Religion*, 8(1), 1-56.
- Cowan, D. E. (2009). Researching Scientology: Perceptions, Premises, Promises, and Problematics. In Lewis, J.R (ed.), *Scientology*, Oxford: Oxford University Press, pp, 53-79.
- Cusack, C. M. (2009). Celebrity, the Popular Media, and Scientology: Making Familiar the Unfamiliar. In Lewis, J.R (ed.), *Scientology*, Oxford: Oxford University Press, pp 389-410.
- Lewis, J. R. (2009). Introduction. In Lewis, J.R (ed.), *Scientology*, Oxford: Oxford University Press, pp 3-17.
- Lewis, J. R. (2014). The Dwindling Spiral. *Alternative Spirituality and Religion Review*, 5 (1), 55-77.
- Miller, R. (1987). Bare-Faced Messiah. *The True Story of L. Ron Hubbard*. London: Michael Joseph.
- Richardson, J. T. (2009). Scientology in Court: A Look at Some Major Cases from Various Nations. In Lewis, J.R (ed.), *Scientology*, Oxford: Oxford University Press, pp. 283-294.
- Rothstein, M. (2009). "His Name was Xenu. He Used Renegades...": Aspects of Scientology's Founding Myth. In Lewis, J.R (ed.), *Scientology*, Oxford: Oxford University Press, pp. 365-387.
- Sappell, J., & Welkos, R. W. (1990). The Scientology Story. *Los Angeles Times*, June, 24-29.

רשימת קישורים

אתרים של הסיינטולוגיה ושל ארגונים המזוהים עמה בארץ

- [אתר הסיינטולוגיה העולמי הרשמי בעברית](#)
- [אתר הסיינטולוגיה העולמי הרשמי באנגלית](#)
- [המרכז לסיינטולוגיה ישראל](#)
- [סיינטולוגיה - ערוץ הווידאו האינטראקטיבי](#) - הכולל סרטונים בעברית ובשפות רבות נוספות (חלק מן הסרטונים הללו מוצגים גם במרכז המבקרים בקומה הראשונה של המרכז הסיינטולוגי ביפו).
- [אתר היועצים הרוחניים המתנדבים של סיינטולוגיה](#)
- [מרכז דימור בשדרות רוטשילד](#)
- [הדרך אל האושר - העמותה לשגשוג במזרח התיכון](#)
- [עמותת מאן לזכויות אנוש](#) - עמותה נגד פסיכיאטריה
- [ועדת האזרחים למען זכויות אדם](#) - אנטי-פסיכיאטריה
- [בית הספר 'עתידי' ביהוד](#)
- [רשימת הארגונים המנהלתיים של הסיינטולוגיה בעולם - ויקיפדיה](#)
- [אתר הבית של ה-ias](#) - האיגוד הסיינטולוגי הבינלאומי שמרכזו ומקדם את הפצת הסיינטולוגיה בעולם.
- [אתר הבית של rtc](#) - העמותה/הועד שמחזיק בזכויות היוצרים של טכנולוגיית הכנסייה.
- [סרטון הסברה על האנייה Freewinds](#) - שבה משיגים את ההכשרה הגבוהה ביותר בסיינטולוגיה.

אתרים של סיינטולוגים חופשיים

- [עמותת הסיינטולוגים החופשיים בישראל](#) - עמותת שקמה כדי לקיים אורח חיים סיינטולוגי, לקדם את מטרות הארגון והטמעתו בחברה הישראלית ובמרחב הציבורי שלה, מחוץ לממסד הכנסייתי של הסיינטולוגיה, מתוך רצון – כך הם מצהירים – להיות נאמנים למקור ולתורה של האברד, שהכנסייה, לטענתם, מעוותת.
- [אתר מידע לסיינטולוג העצמאי](#) (אנגלית).
- [אתר נוסף של יוצאי סיינטולוגיה בארה"ב](#) - עם חומרים ועדויות בנושא.
- [מרכז דרור בחיפה](#)
- [מכתבו של דני למברגר ממרכז דרור נגד יו"ר הכנסייה](#)

אתרים "לוחמניים" של מתנגדים לסיינטולוגיה

- [פורטל מידע על סיינטולוגיה](#) המגדיר עצמו "סקפטי" וכולל יותר מ-3000 דפים עם מידע נגיש על הכת/כנסייה/תאגיד/תאגיד רשע (כינויים שונים לסיינטולוגיה באתר עצמו), מתוכם 305 פסקי דין שעוסקים בתנועה, עשרות ספרים, קטעי וידיאו, מאמרים עיתונאיים ועדויות יוצאי התנועה.
- [מידע על הסיינטולוגיה באתר של המרכז לנפגעי כתות בישראל](#)
- [עדות מתוך המרכז לנפגעי כתות בישראל](#)
- [הבלוג של מרטי ראטבון](#) - האודיטור של האח"מים שעזב את הכנסייה וקורא להם לצאת לחופשי. אחד הדוברים הבולטים כיום נגד הכנסייה.
- [תכנית רדיו](#) "לשרוד את הסיינטולוגיה", במסגרת רדיו אינטרנטי המוקדש לכנסייה ולביקורת עליה.

כתבות מהתקשורת הישראלית בשנים האחרונות

- [כתבה במעריב NRG בעקבות מכתבו של דני למברגר](#)
- [כתבה ב-YNET על עו"ד גור פינקלשטיין](#)
- [תחקיר חדשות ערוץ 2 על הסיינטולוגיה משנת 2008](#)
- [כתבה ב-"העין השביעית"](#) על בירור עם עורך יומן הבוקר של רשת ב בעקבות כתבה ביקורתית על הכנסייה.
- [כתבה בעיתון "הארץ"](#) על פתיחת מרכז הסיינטולוגיה החדש ביפו.

- [כתבה ב-YNET](#) משנת 2007 על סיינטולוגיה וקייטנות ילדים בישראל.

מדגם מייצג של כתבות בארה"ב

- [כתבה של רשת ABC](#) על אחייניתו של מיסקביג' שעזבה את הארגון.
- [ראיון של טד קופל עם ראש הכנסייה דיוויד מיסקאביג'](#) - הריאיון היחיד והאחרון שניתן על ידי מיסקביג' בשנת 1992.
- [כתבה של FOX NEWS](#) באוקלהומה על מרכז הגמילה "נרקנון" שהוא אחד הפרויקטים הסיינטולוגים לשיקום וגמילה מסמים, מבוסס על כתבי האברד, ומשמש (על פי חלק מן העדויות) כממשק לגיוס חברים לכנסייה. בעקבות כמה מקרי מוות במרכז הדגל שלהם באוקלהומה, שנבעו (לטענת מטופלים שהשתחררו) ממניעת תרופות מהמטופלים.
- [ראיון עם בנו של האברד](#) שהגיש תביעה נגד הכנסייה, בתכנית הבוקר של קרול רנדולף, שנת 1982.

סרטים דוקומנטריים, וסרטוני מחאה נגד הכנסייה (מדגם מייצג)

- [סרטון של יוצאי הסיינטולוגיה](#) המעודדים אחרים לעזוב (עם כתוביות בעברית)
- [תיעוד במצלמה נסתרת](#) מתוך פגישת צוות ותדרוך ב-Sea Org, כולל אמירות לגבי הצורך להוציא מאנשים יותר כסף.
- ["The Secrets of Scientology"](#) - סרט דוקומנטרי של ה-BBC המבקר את פעילות הכנסייה.

סרטונים של הפגנות ומחאות של אנונימוס ישראל נגד הכנסייה בארץ

• [סרטון 1](#)

• [סרטון 2](#)

באופן כללי, אנונימוס במקומות שונים בעולם מפגינים ומבקרים את הסיינטולוגיה. *הכינו את הדו"ח: ד"ר אדם קלין אורון, יותם יזרעאלי (תאריך עדכון אחרון 5.9.16).*